

«Αντισαπουνόπερα τριών γυναικών»

«Yahari Tuhari» από την Ομάδα Θεάτρου Επιθέσεως

Μη διαβάσετε τον τίτλο ως «γιαχάρι τούχαρι», έτσι έκανα εγώ και μετά το σύγχυζα με «τσάκαρα μάκαρα». Κι αν το προφέρετε σωστά («γιαχάρι τουχάρι»), μην το εκλάβετε ως γιαπωνέζικο όνομα. Ο τίτλος της παράστασης της Ομάδας του Θεάτρου Επιθέσεως είναι «Για χάρη του Χάρη», και ο Χάρης είναι πρόσωπο (όχι όμως υπαρκτό, αλλά από κάτι μήνες ανύπαρκτο, αλλά γι' αυτό θα μιλήσουμε αργότερα). Τώρα ας αναλύσουμε το δεύτερο τίτλο. Αντισαπουνόπερα τριών

Κείμενο/σκηνοθεσία:
Άδωνις Φλωρίδης
Κίνηση: Νατάσα Γεωργίου
Σκηνικά: Εύα Κοραή
Φωτισμός: Αλεξάνταρ Γιότοβιτς
Παίζουν: Κατερίνα Καζαντζή, Γιολάντα Χριστοδούλου, Άντρη Ευμήδου.

ριονίζεται σε θέματα που αφορούν τη γυναίκα. Όταν κάποιο επίθετο προσδιορίζει τις λέξεις «έργο» ή «θέμα», τότε αναγεννιέται το λογοτεχνικό είδος, το *genre*, με σαφείς κανόνες και στέρεα σύνορα (π.χ., αστυνομικό έργο, θρησκευτικό θέμα, κ.ά.) Ο Άδωνις Φλωρίδης αρνείται να γράψει ένα «γυναικείο» έργο, ξέροντας ότι αν τηρήσει τους κανόνες του είδους, θα του

βγει... σαπουνόπερα. Όμως αυτοί οι κανόνες και αυτό το είδος τον ενδιαφέρουν πολύ, έτσι, παίζοντας υφολογικά με τους κανόνες του είδους, γράφει και σκηνοθετεί... μια αντισαπουνόπερα. Εκτιμώ πολύ τα παιχνίδια με το ύφος, από τα παιχνιδάρικα στιλιζαρίσματα μέχρι το πιο σοβαρό μείγμα της σημειωτικής και της αισθητικής, γι' αυτό και διαβάζω με πάθος τον Ουμπέρτο Έκο. Γι' αυτό μου άρεσε η ιδέα του Άδωνις Φλωρίδη να στήσει στο χαρτί και στη σκηνή διπλό υφολογικό πείραμα: πρώτα να φιλτράρει την πραγματικότητα μέσα από τη σαπουνόπερα, να την αποστειρώσει και να την εξιδανικεύσει όπως απαιτούν οι κανόνες του είδους και μετά να μετουσιώσει το φορτωμένο με όλων των ειδών κλισέ δρώμενο σε θέατρο. Μόνο που στη σκηνή δε γίνεται να κάνεις το πείραμα σε φάσεις, εδώ όλα πρέπει να γίνονται ταυτόχρονα. Οι τρεις ηθοποιοί του έπρεπε συνεχώς να ανεβοκατεβαίνουν στιλιστικά, να αλλάζουν την υποκριτική μανιέρα, να διαπερνούν τις συνοριακές γραμμές μεταξύ των εξεταζόμενων ειδών. Το κατάφεραν; Μα ναι, σε μεγάλο βαθμό, αλλιώς δε θα είχαμε καταλάβει το παιχνίδι, αλλιώς θα μέναμε με το σκηνοθετικό σημείωμα στο πρόγραμμα της παράστασης εκτιμώντας τις καλές προθέσεις του συγγραφέα και σκηνοθέτη. Το πείραμα συντελέστηκε, όχι μόνο στο χαρτί, αλλά και στη σκηνή. Η Λίζα (Γιολάντα Χριστοδούλου) υπερτόνιζε τις στιλιστικές μεταλλάξεις τις ηρωίδας της, εν μέρει σκόπιμα για να μας μπάσει στο νόημα του στιλιστικού παιχνιδιού, εν μέρει μη μπορώντας να λεπτύνει άλλο τις πιναελιές της, ανέλαβε επίσης την κύρια ευθύνη της δημιουργίας του κωμικού αντίβαρου των τραγικών γεγονότων της ζωής της Εύας (Κατερίνα Καζαντζή). Η Άντρη Ευμήδου, στην οποία ο σκηνοθέτης ανέθεσε

το γκροτέσκο (η Λίζα της έπεσε σε φρεάτιο και από τότε θυμάται απ' έξω όλα τα στιχάκια από τις σελίδες του ημερολογίου) και το δράμα (βιασμένη από πατέρα-κτήνος έφηβη) με *dressing* σαπουνόπερας, θα μπορούσε να είναι λιγότερο συγκρατημένη και να κάνει τις δικές της υποκριτικές γραμμές πιο ανάγλυφες και τις στιλιστικές αντιθέσεις πιο ενδιαφέρουσες. Η ζητούμενη στιλιστική ανάμιξη επιτυγχάνεται στο παίξιμο της Κατερίνας Καζαντζή. Όσες φορές είδα τη νεαρή ηθοποιό στη σκηνή, τόσες φορές έπειθε και για το χάρισμά της να μεταμορφώνεται, και για τη συνύπαρξη της δραματικής και της κωμικής πλευράς της υποκριτικής της ταυτότητας. Η Κατερίνα Καζαντζή δε σταματάει στην «πρώτη φάση» του πειράματος, δεν κάνει τη ζωή σαπουνόπερα, επειδή το δεύτερο μέρος της σκηνοθετικής ιδέας είναι εξίσου ή και πιο πολύ ενδιαφέρον για την ηθοποιό. Κι εννοώ τη μετουσίωση της σαπουνόπερας (και της κωμικά ενσωματωμένης σ' αυτήν τραγικής πραγματικότητας) σε θέατρο. Που είναι και το στοιχείο της... «Για χάρη του Χάρη»... Μοιάζει σαν τίτλος κωμωδίας. Αν ήταν «Για χάρη του Χοσέ Αρμάντο», θα ανήκε μόνο σ' ένα από τα εξεταζόμενα είδη, στη σαπουνόπερα. Θα μπορούσε να είναι δράμα με τα όλα του: σκοτώθηκε ο Χάρης στο κυνηγετικό δυστύχημα (τα σκάγια στο πρόσωπο προμηνύουν τη διάλυση της μορφής του εξιδανικευμένου από τη νεαρή χήρα συζύγου), οι διαφορετικές εμμονές με τη μορφή του πατέρα βασανίζουν τις ηρωίδες, οι προδοσίες θυσιάζουν τις φιλίες για τους έρωτες, κ.τ.λ. Αλλά ο τίτλος του έργου είναι «Yahari Tuhari» και είναι αντισαπουνόπερα, και είναι στιλιστικό παιχνίδι, και είναι καλό.

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ